

Aan
de Gemeenteraad

Nr. SBC/2008/524
Onderwerp vaststellen jaarverslag 2007
Begrotingsprogramma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien
en thema Bedrijfsvoering

Datum 26 mei 2008

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u aan ter vaststelling de jaarstukken 2007 van de gemeente Dordrecht. Hierin wordt verslag gedaan van de in 2007 uitgevoerde activiteiten en bereikte resultaten. Referentiekader voor de af te leggen verantwoording is de door uw raad vastgestelde begroting 2007. Deze loopt dan ook als een rode draad door de jaarstukken.

Onderdeel van de jaarstukken is de jaarrekening. Daar waar de nadruk in het jaarverslag ligt op de inhoudelijke voortgang van de plannen en ambities, daar ligt in de rekening het accent op de financiële verantwoording. De paragraaf bedrijfsvoering (4.5) vertegenwoordigt tevens het sociaal jaarverslag van de Gemeente, dat hiermee integraal onderdeel uitmaakt van de jaarstukken.

De projectbladen grote projecten maken in principe onderdeel uit van de P&C cyclus. Gelet op de afgesproken behandelwijze hebben wij de projectbladen echter niet opgenomen in het jaarverslag maar bieden die u separaat aan. Tevens voegen wij bij de separate aanbieding een brief toe over de voortgang van de maatregelen van het uitvoeringsoffensief. In het vervolg zullen de projectrapportages uiteraard deel uit maken van de reguliere planning en controlcyclus.

Hieronder zullen wij ingaan op de belangrijkste beleidsinhoudelijke en financiële resultaten en de hoofdlijnen van de verantwoording zoals u die terug vindt in de jaarstukken.

2. Resultaten 2007

"Dordrecht werkt door" zo luidt de titel van het Meerjarenbeleidsprogramma (MJP) 2006-2010. We kunnen zeggen dat in 2007 vol kracht uitvoering is gegeven aan het realiseren van de kernambities van het MJP: het voortvarend(er) uitvoeren van de bestaande plannen en projecten om de stad aantrekkelijk te houden en verder te ontwikkelen, het ondersteunen van kwetsbare groepen en het investeren in de directe leefomgeving.

Tijdens de balansdag op 22 april jl. zijn de tussentijdse resultaten reeds gepresenteerd aan de raad. Algemene conclusie daarbij is dat we op koers liggen met de uitvoering van het MJP 2006-2010. Wij constateren op basis van voorliggend jaarverslag dat veel van de activiteiten die we zouden doen ook daadwerkelijk zijn uitgevoerd. Dit alles resulteert in de door ons gewenste positieve maatschappelijke effecten. Tijdens de balansdag is tevens vooruitgekeken, de gemeenteraad is in de gelegenheid gesteld "hartekreten" te uiten ten aanzien van mogelijke intensivering van beleid.

In het voorliggende jaarverslag worden de resultaten op velerlei manieren aan u gepresenteerd. In hoofdstuk 2 treft u langs de indeling van de drie kernambities van het college een samenvatting van het jaarverslag. In hoofdstuk 3 treft u een overzicht van de ondernomen activiteiten en de gerealiseerde maatschappelijke effecten. Gedurende de MJP periode 2006-2010 verrichten we op gezette tijden onderzoek naar de maatschappelijke ontwikkelingen in de stad (zie bijlage 5 voor een

overzicht). De resultaten worden aan u gepresenteerd in de vorm van "outcome tabellen". In deze tabellen staat weergegeven wat we hebben bereikt.

In beginsel zijn de indicatoren en bronnen van onderzoek vastgesteld voor de periode 2006-2010. Gaandeweg de collegeperiode kan het echter zijn dat we, bijvoorbeeld door wijzigingen van afspraken met het rijk of voortschrijdend inzicht, de outcome tabel moeten aanpassen om een reële weergave van de ontwikkeling van maatschappelijke effecten te kunnen blijven geven. In combinatie met de resultaten van de balansdag stellen wij voor onderstaande wijzigingen door te voeren.

Systematiek

- Ten aanzien van het begrotingsprogramma Werk en scholing:
 - o Indicator totaal aantal voortijdig schoolverlaters: Dordrecht heeft in het verlengde van de vier jaar durende pilot "sluitende aanpak registratie VSV" een convenant afgesloten met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W) over de aanpak van voortijdig schoolverlaters. De inzet is om het totale aantal Dordtse VSV'ers ieder jaar met 10% te laten afnemen. Tevens is een nieuwe manier van monitoring afgesproken waardoor specifiek de Dordtse VSV'ers in beeld gebracht kunnen worden. De afspraken met het ministerie van OC&W zijn het uitgangspunt van ons beleid en de manier van monitoring stelt ons beter in staat de effecten te meten. Om die reden is de indicator, de nulwaarde en de streefcijfers van het aantal VSV'ers aangepast in de outcome tabel van werk en scholing.
 - o Indicator aantal peuters en kleuters met een (leer)achterstand die deelnemen aan een WE traject: met betrekking tot het Grotestedenbeleid zijn in het kader van WE op 10 juli 2007 nieuwe afspraken vastgelegd. Als stedelijk resultaat voor 31-12-2009 is 453 doelgroepkinderen gedefinieerd, waarvan 70% van de doelgroepeuters deelneemt aan een WE-programma in peuterspeelzalen en/of kinderdagverblijven. De vernieuwde GSB-afspraken hebben ook gevolgen voor de wijze van monitoring en daarmee ook voor de nulwaarde. Met het rijk is afgesproken dat als nulmeting (01-01-2006) 396 peuters/kleuters deelnamen aan VVE-groepen. Van dit aantal was 64% afkomstig van de doelgroep gewichtenleerlingen. Helaas zijn de cijfers voor dit jaar nog niet bekend.
- Ten aanzien van het begrotingsprogramma ondernemerschap en bereikbaarheid:
 - o Indicator verdeling bezoekers binnenstad Dordrecht/regio/rest. Per abuis zijn in de begroting 2007 verkeerde cijfers opgenomen bij deze indicator¹. Deze cijfers zijn in dit jaarverslag gecorrigeerd. Omdat bij een stijging van het totale aantal bezoekers aan de binnenstad het aandeel Dordtenaren niet minder mag worden, is tevens de streefwaarde voor deze indicator aangepast naar 60/17/23.

Streefwaarden

- Ten aanzien van het begrotingsprogramma bestuur, participatie en dienstverlening, indicator rapportcijfer tevredenheid bewoners over publieksdienstverlening: omdat in 2007 al een beter resultaat gerealiseerd is (7,7) dan de streefwaarde voor 2010 aangaf, hebben we de ambitie voor 2010 aangepast van een 7,5 naar een 7,7. De inzet van beleid is daarmee gericht op het handhaven van de hoge waardering.

3. Financiën

De verantwoording is opgesteld conform de hiervoor geldende wettelijke voorschriften en laat een vrij besteedbaar resultaat zien van € 30,7 miljoen. Aan dit resultaat ligt voor een groot deel de dividendinkomsten en vrijval van reserves (m.n. voormalige Sociale Dienst) ten grondslag. Het resultaat wordt gepresenteerd zoals het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voorschrijft en is opgebouwd uit de volgende elementen:

¹ In de begroting 2007 is voor wat betreft de verdeling bezoekers binnenstad Dordrecht / regio / rest als nulwaarde 65/1 8/1 7 opgenomen. Dit had 67/1 7/1 6 moeten zijn. Voor 2008 treft u geen streefwaarde omdat er dan geen passantenonderzoek plaatsvindt. Hierdoor kunnen geen cijfers worden gepubliceerd.

- een resultaat voor bestemming: het saldo van baten en lasten *exclusief* geautoriseerde mutaties in reserves. In 2007 is dit **€ 67,8 miljoen voordelig**;
- een resultaat *na* bestemming: het saldo van baten en lasten *inclusief* geautoriseerde mutaties in reserves. In 2007 is dit **€ 47,2 miljoen voordelig**;
- een resultaat *jia* technische resultaatbestemming: zie hierna.

De opbouw van het resultaat 2007 naar de afzonderlijke begrotingsprogramma's is als volgt:

Programma's	Bedragen x € 1.000					
	Lasten			Baten		
	Begroot	Werkelijk	Verschil	Begroot	Werkelijk	Verschil
Veiligheid	19.139	16.918	2.221	1.254	1.717	463
Sociale Infrastructuur	144.642	140.577	4.065	58.832	58.508	-324
Wonen en Leefbaarheid	195.153	123.336	71.817	141.059	85.141	-55.918
Werk en Scholing	77.300	61.509	15.791	31.610	26.547	-5.063
OndernemerschapenBereikbaarh.	43.976	20.183	23.793	29.855	16.517	-13.338
Bestuur, Participatie, Dienstverl.	44.910	40.664	4.246	24.016	21.960	-2.056
Algemene Dekkingsmiddelen	33.044	15.475	17.569	219.579	224.121	4.542
	558.164	418.662	139.502	506.205	434.511	-71.694
Resultaat voor bestemming						67.808

	Stortingen in reserves			Onttrekkingen uit reserves		
	Begroot	Werkelijk	Verschil	Begroot	Werkelijk	Verschil
	Mutaties in reserves	64.578	70.794	-6.216	116.535	102.105
Mutatie reserves						-20.646
Resultaat na bestemming						47.162

"Technische" resultaatbestemming: € 16,5 miljoen

Voor de bepaling van het "vrij besteedbare" rekeningresultaat, het zogenaamde resultaat uit normale bedrijfsuitoefening, is het volgende van belang. Het resultaat *na* bestemming conform BBV houdt nog geen rekening met programmabudgetten en investeringen waarover eerder bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden, maar die in 2007 nog niet hebben geleid tot kosten of verplichtingen. De verwachting is dat in 2008 of later dat wel het geval zal zijn. In feite is hierbij sprake van budgetoverheveling van 2007 naar 2008. De afronding van de betreffende projecten en programma's is één op één verbonden aan de inzet van de (resterende) middelen. Dit brengen wij onder uw aandacht via een zogenaamde "technische" resultaatbestemming. Een totaaloverzicht van de voorstellen voor de "technische" resultaatbestemming is terug te vinden in bijlage 1 bij deze brief. De "technische" resultaatbestemming, in relatie tot het resultaat, is als volgt te ordenen:

Resultaat na bestemming cfm. BBV {bedragen x € 1.000.000}	47,2
<i>Projecten die vertraging hebben opgelopen en waarvan het restantbudget volgend jaar beschikbaar moet blijven ter afronding. Het gaat hier in principe om eenmalige middelen die voor specifieke projecten beschikbaar zijn gesteld</i>	2,4
<i>Meerjarige projecten. Voor specifieke doelen wordt financiële middelen beschikbaar gesteld waarvan de aanwending voorzien is over een reeks van jaren, bijvoorbeeld voor de uitvoering van het convenant Grotestedenbeleid. Voor de volledige uitvoering van de projecten is het beschikbaar houden van deze middelen noodzakelijk.</i>	2,5
<i>Bestemmingen en/of overhevelingen op basis van eerdere bestuurlijke besluitvorming en/of wet- en regelgeving</i>	11,6
Totaal technische resultaatbestemming	16,5
Resultaat na "technische" bestemming: vrij afweegbaar	30,7

Een bedrag van €8,6 miljoen van bovengenoemde voorstellen bestaat uit de vrijval van onderhoudsvoorzieningen. Op grond van aangescherpte regelgeving zijn de beschikbare onderhoudsplannen onvoldoende om de bestaande voorzieningen in stand te houden. Via de technische resultaatbestemming wordt voorgesteld deze benodigde middelen beschikbaar te houden als reserve.

Resultaatanalyse

Bij de 9-maandsrapportage is het jaarrekeningresultaat *geprognosticeerd* op € 16,9 miljoen. Het *gerealiseerde* jaarrekeningresultaat (vrij besteedbaar) bedraagt € 30,7 miljoen. De afwijking van het reële resultaat ten opzichte van de 9-maands-prognose is dus ruim € 13 miljoen hoger. Hiervan wordt bijna € 8 miljoen gerealiseerd door de opheffing van diverse gemeentelijke reserves, waaronder die van de voormalige Sociale Dienst. Bij de 9-maandsrapportage is hiervan ook al een "PM-melding" gemaakt. Verder gaat het veelal om nieuwe ontwikkelingen die nog niet bekend waren ten tijde van het opstellen van de 9-maandsrapportage of om een versterkte realisatie van een bij de 9-maandsrapportage geprognosticeerd voor- of nadeel (bijvoorbeeld dividenduitkering). De belangrijkste verschillen tussen het gerealiseerde rekeningresultaat en de (aangepaste) begroting 2007 zijn:

Toelichting (bedragen x € 1 mln)

Reeds verklaard bij 9 maandsrapportage	16,9
Nog te verklaren	13,8
Resultaat 2007 "vrij besteedbaar"	30,7

1. Opheffing/screening reserves	7,9
2. Uitvoeringskosten SDD en bijstandsverlening WBB	2,2
3. Bouwleges	0,8
4. Onderwijshuisvesting/IHP	4,7
5. Niet benutte stelposten	1,3
6. Exploitatie panden	-1,4
7. Dividenduitkeringen	0,9
8. Apparaatskosten	-0,9
9. Exploitatie parkeren	-0,7
10. Communicatiekosten projecten	-0,4
11. Overig	-0,6
Totaal resultaat na verklaring 9-maands prognose	13,8

In hoofdstuk 2 van het jaarverslag vindt u een uitgebreide analyse van het resultaat en worden de hierboven getoonde afwijkingen nader toegelicht. In hoofdstuk 5 van het jaarverslag worden alle relevante afwijkingen conform BBV toegelicht. Deze toelichtingen maken onderdeel uit van de accountantscontrole.

Inhoudelijke resultaatbestemming: € 30,7 miljoen

Het voordelige resultaat na "technische bestemming" ad € 30,7 miljoen is vrij afweegbaar. Wij stellen u voor dit resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Deze middelen kunnen daarmee betrokken worden in de afweging bij de Kadernota 2008.

4. Verklaring en rapport van bevindingen van de accountant

Bijgevoegd treft u aan het concept rapport van bevindingen van de accountant op de jaarrekening 2007. De algemene indruk is positief. Het proces van samenstellen van de jaarrekening is goed verlopen, waardoor het aantal correcties relatief beperkt was. Gezien de organisatorische ontwikkelingen binnen de gemeente is dit een goede prestatie. Ook de interne audits op het gebied van rechtmatigheid geven een positief beeld. Bij de jaarrekening is een goedkeurend oordeel afgegeven voor zowel het aspect getrouwheid als het respect rechtmatigheid. Wij zien hierin de bevestiging dat wij op de goede weg zijn met de uitvoering van de verbetertrajecten met betrekking tot het beheer en de reguliere bedrijfsvoering. Net als voorgaande jaren zullen wij de bevindingen van de accountant betrekken bij de verdere verbetering in het beheer binnen de organisatie.

5. Voorstel

Met inachtneming van het voorgaande stellen wij u het volgende voor:

1. kennis te nemen van de gemelde afwijkingen ten opzichte van de begroting 2007;
2. in te stemmen met de "technische" resultaatbestemming van € 16,5 miljoen conform bijlage 1 bij dit voorstel;
3. het saldo van het vrij besteedbaar resultaat van € 30,7 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve van de Stad;
4. de jaarstukken 2007 vast te stellen;
5. kennis te nemen van het rapport van bevindingen van de accountant.

Het college van Burgemeester en Wethouders van Dordrecht
de secretaris

H.W.M. Wesseling

de burgemeester

R.J.G. Bandell